

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkah pa ob 3. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20,—, polletno K 10,—, četrtletno K 5,—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 30,—. — Naročnina se pošilja upravnistvu.

Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo:
Učiteljska Tiskarna, Francišanska ulica št. 8.

Dopisi se pošiljajo urednistvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju po- pust. — Za odgovor je priložiti znamko.

Telefon številka 118.

Danes v nedeljo ob lepem vremenu po 5. uri popoldne polet avi- atika Vidmarja na vojaškem vežballišču!

Glavni stavki

Iz knjige: Deželni zbor kranjski in deželne finance, Spisal Fran plem. Šuklje.

Motto: Maček je maček.

Narodnoliberalni nasprotniki, kateri cenijo breme deželnih dolgov na okroglo 14 milijonov kron, se torej niso za mnogo zmotili.

Iz vsega tega sledi, da znaša čisto zadolženje dežele Krajske vendar le nad 13,3 milijonov kron. V primeri s prebivalstvom dežele naše treba tedaj reči, da je vsak novorojen Kranjec takoj, ko zagleda v prvič beli dan, uže obremenjen povprečno z deležom na deželnem dolgu v znesku nad 20 K.

Odkar sm bil imenovan deželnim glavarjem, vedno sem poudarjal nujno potrebo, odpraviti kreditni deficit v deželnem gospodarstvu. Jeseni 1. 1910, ko sem uže v duhu pred seboj videl sila neugodni dejanski uspeh, 1. 1911, tavil sem bil v stranki predlog, naj se doklade na direktni davek pomnože vsaj za 10%, imenitno sem bil propal: le tedajni poslanec Mandelj me je podpiral ter z menoj glasoval, vsi drugi tovariši so bili proti, in doklade običajno so pri odstopu, katero uže pred 17 leti ni bilo več upravičeno. In razvidel sem iz gotovih simptomov, da bi ista usoda doletela slični predlog, ako ga stavim v deželnem odboru.

A tudi danes kot preprost zasebnik dvigam svoj glas ter rotim može, kojim je zaupanje ljudstva poverilo častna mesta poslancev in narodnih zastopnikov: Nikarte več odlašati z zvišanjem doklad, brez katerih je izključena vsaka ureditev deželnega gospodarstva!

..... »Prihodnjo generacijo obremenjevati za tekoče redne potrebščine, to ne gre.... V kaki luči stoji gospodar, ki je svoje posvetko tako zadolžil, da sin obrestovanja in delnega vračanja dolgov ne zmore?»

Nikomur nič ne očitam, namenoma opuščam vsako osebnostno opazko — pač pa javno zastopam svoje uverjenje, da je naravnost nedostojno, pri oddaji podpor iz deželnih sredstev pred vsem gledati na strankarsko pristojnost dotičnega prosilca. Oni, kateri tako postopa po mojem mnenju ni več »gentleman«. S tako pristranostjo se razširja korupcija med našim ljudstvom ter se zastruplja narodni organizem, kolega ohraniti v njegovi čistosti in neomadežovanosti mora biti vendarle sveta dolžnost slehernega poštenega narodnega zastopnika!

Za svojo osebo nisem pristal takozvane »nove šole«, predobro poznam njene hihe in preveč me odbija nerednost in preprostost izdatnega dela moškega učiteljskega oseba na kranjskih ljudskih šolah. Navzile temu sem uverjen, da se zboljšanje učiteljskih plač ne bo več dalo odlašati za dalje časa. Vsaka stvar ima svoje meje, in naposled, če smo se na Kranjskem po vsej pravici razburjali radi »depekoracije«, to je zmanjšanja števila živine vsled izrednih suš 1. 1909. in 1910., mari hočemo

ostati povsem hladnokrvni, ako se našim šolam čimdalje bolj približuje grozeča »demagistracija«! Čisto nova beseda je to, žalibog, mojega kova — naj mi jo milostljivo odpuste cenjeni gospodje jezikoslovci! pomenja pa bog kranjskega učiteljskega od njegovega beraško plačanega učiteljskega stanu, — da ga prepreči dežela Kranjska, bo morala vsaj 500.000K na leto več postaviti v svoj proračun!

V očigled tem suhoparnim in vendar tako zgovornim številkam jeli še dopustna hiperbola, da nas »druge dežele zavidajo za naše finance?« Ni marveč docela jasno, da je finančni položaj dežele Krajske v istini postal nad vse resen ter da je prav dolžnost poklicanih faktorjev, brez odlašanja lotiti se perečega vprašanja kako sanirati deželno gospodarstvo in zopet pridobiti mu izgubljeno ravnotežje?!

Potem bi bil naravnost javen škandal, ako se kranjski deželni zbor pri tej priliki ne bi domislil svojih stradalajočih učiteljev. Rad al ne-rad, lotiti bi se moral bodočega vprašanja učiteljskih plač. Uže prej pa sem dejal, da tudi najskromnejša tozadevna reforma stane deželni zbirad nič manj nego 500.000 K. Ostane torej na razpolago le še drugih 500.000 K. in kaj pomenja to nasproti primanjkljaju, ki sem ga gori izračunal z okroglo 2 milijona kron?! Vedno bi še trebalo letno skrbeti za nepokritih 1.500.000 K in — odkod jemati? Ako jih pokrijemo zgolj z dokladami na direktni davek, morali bi iste zvišati od 40% na 80%, poskočiti bi nam trebalo z njimi za celih 100%, morali bi jih podvojiti, in tega bremena nikakor več ne zmore kranjski davkoplačevalec.

Gola istina, le da je cenjeni poslanec in finančni referent deželnega odbora pri tem očitaniu popolnoma pozabil, da se opozicija lahko omejuje na kritiko ter da nikakor ni njena naloga ali celo dolžnost, dajati navodila, kako gospodariti z deželnimi dohodki, da se rešimo škodljivega deficita. To je marveč in ostane naloga in dolžnost gospodujoče večine, katere uživa vse pravice, zato pa nosi tudi vso odgovornost svoje vladajoče pozicije.

Finančni položaj dežele se je tekom zadnjih let v toliko poslabšal, da bi sedaj mogel priporočati zgolj vsaj pomnožitve deželnih doklad na indirektni davek od 40% na 60%. To pomenja 50%ni zvišek, ako je kdo dosihmal na deželnih dokladah plačal na primer 10 K, bo od 1. 1913., počenši jih moral odrajtati 15 K.

Glej tedaj in čuvaj, deželni zbor, da se po tebi dovoljeni kredit prekorači zgolj v slučaju neodložljive nujnosti. S tem boš varoval svojo lastno vrhovno pravico, ob enem pa tudi vitalne koristi dežele Krajske!

In baš ker se mi ne more odrehati utemeljene sodbje o našem finančnem položaju, primoran sem dvigniti svarihi svoj glas pravčasno, dokler še ni prepozno. Finančna situacija vojvodine Krajske ni sicer še obupna, a povsem resna je ter nujno zahteva od pomoči. Čim dalje čakamo ter odlašamo, tem hušje bo

nered in tem težje ga odpravimo. Naše deželne finance bolehalo uže skoraj 20 let, vir te bolezn je nedostatnost potrebne hrane, nastala je vsled tega pomanjkanja sčasoma prava atrofija — skrajni čas tedaj, da se resno lotimo zdravljenja.

Letošnji deželni budget je skrajno slab in nepovoljen, tedaj po svojem uverjenju nikakor ne morem reči, da bi bil dober ter da nas druge dežele lahko zavidajo. Čemu varati samega sebe! In nikarte mi ugovarjati, da s tako odkritostjo škodujem stranki pri volitvah. Nasprotno je, marsikaj se da prikrivati ter zagrinjati s plaščem krščanske prizanesljivosti, le — suhoparne številke ne. Prej ali slej mora resnica na dan, in čim dalje se obojavljamo, tem hušje bo presenečenje in tem bolj utemeljena bo nevolja razočaranega ljudstva.

Resumiram. Deželni primanjkljaj bo znašal 1. 1913. ali najkasneje 1. 1914. po vsej cloveški previdnosti celih 2.000.000 kron.

Dalje pokrivali ogromni deficit s plavaljočimi dolgi ne gre...

Za svojo osebo nasvetujem nastopni način pokritja:

Državni prispevek	900.000 K
Zvišek deželnih doklad	750.000 K
Samostojna dež. naklada na »zasebno« vino	350.000 K
Zvišanje obstoječe 40% doklade na drž. užitnino	350.000 K
Dohodek davščine na prirastek zem. vrednosti in davščine od plesov	50.000 K
Dobiček pri drž. užit. zakupu	100.000 K
Skupaj	2.000.000 K

To so nekateri glavni stavki, ki jih podaja bivši dež. glavar plem. Šuklje z njemu lastno duhovitostjo in previdnostjo v svoji knjigi.

Danes veselica naprednega društva za Krakovo in Trnovo v Hribarjevem gaju (Kolezija). Začetek ob 4. pop. Vstopnina 40 v.

Terorizem.

Trst, 13. junija 1912.

Veliko se govori v zadnjem času o terorizmu, katerega se poslužujejo socialni demokrati napram slovenskim zidarjem, organiziranim pri Narodni delavski organizaciji. Zdi se mi zato potrebno izpregovoriti v tem vprašanju.

Socialni demokrati trdijo, da je terorizem koristen. Pravijo, da ni nič napačnega, če se delavca tudi s pestjo, kamnom ali pa z odpuštitvijo iz dela, prisili, da se organizira.

Kmetska posojilnica Ljubljanske okolice

Rezervni zaklad nad 500.000 kron.

Stanje hranilnih vlog 20 milijonov kron.

Obrestuje hranilne vloge po čistih 4 1/2 % brez odbitka rentnega davka.

odpehniti dovolj naglo težkih zapahov. Gondolir je planil z bodalom nadme, pa sem ga brenil v trebuh, da je padel po tleh in mu je nož odletel daleč stran. Nisem ga imel časa pobrati, kajti zdaj mi jih je bilo že pol tucata za petami. Ko sem šinil med njimi skoz, mi je nastavil mali hišnik nogo, da sem treščil po tleh, a bil sem v trenutku spet na nogah, predrl njih tolpo in se zagnal proti vratom na drugem koncu veže. Dosegel sem jih še pravčasno, pritisnil na kljuko in že zavriskal od zmagovalstva, videč, da vodijo na prosto in da sem oteč. Toda pomislil nisem, v kakšnem čudnem mestu se nahajam. Vsaka hiša je otok. Ko sem odprl vrata in hotel steči na cesto, sem zagledal v svitu vežne luči tiho, črno vodo pred seboj, ki je segala do zgornje stopnice. Prestrašen sem odskočil, in v naslednjem hipu so bili preganjenci pri meni. Ali, messieurs, mene ni tako lahko ujeti.

Z brami in pestmi sem si zopet priboril pot, četudi sem moral pustiti šop las v krempljih enega izmed falotov. Mali hišnik je udrihal po meni s ključmi, trgali so me in vlekli na vse načine, a prerinil sem se vendarle. Zaletel sem se zopet po stopnicah, vdrl zgoraj skoz ogromna vrata, ki so mi bila na poti, in spoznal naposled, da so bili vsi moji napori zaman.

Prostor, kamor sem prišel, je bil krasno razsvetljen. Masivni stebri s pozlačeni kapitelji so pričali, da se nahajam v veliki dvorani sloveče beneške palače. V tem čudnem mestu je več sto palazzov, in vsak med njimi ima dvorane, ki se prav lahko merijo z Louvrom ali Versaillesom. Sredi te velike dvorane je bil postavljen visok oder, na njem pa je sedelo okrog nekakšnega oltarja dvanaest

mož v črnih haljah in s črnimi krinkami na obrazih.

Skupina oborožencev — sami surovi beriči — je stala pri vratih, med njimi pa, oči, obrnjene proti altariju, mlad mož v uniformi, nasr lahkne pehote. Ko se je ozrl proti meni, sem ga spoznal. Bil je stotnik Auret od sedmega polka, mlad Bask, ki mi je drugoval tisto zimo pri marsikateri čaši vina. Nesrečni fant je smrtnobled, a držal se je moško med moriško svojatjo, ki ga je obdajala. Nikoli ne pozabim žarka nade, ki se je zasvetil v njegovih temnih očeh, ko je videl planiti tovaria v dvorano, a tudi ne, kako obupno me je pogledal nato, videč, da nisem prišel izpremenit, nego deliti njegovo usodo.

Lahko si mislite, messieurs, kako so se začudili ti ljudje, ko sem prišel tako nenadoma in nepovabljen k obravnavi. Moji preganjenci so se bili vrnili za mano in zastavili duri, tako da ni bilo več misliti na beg. V takih trenutkih se nveljavi moja naravna neustrašenost. Z dostojanstvom sem stopil proti sodišču. Moj vojni suknjič je bil raztrgan in lasje razmršeni, toda nekaj v mozem pogledu in nastopu je pričalo sodnikom, da nimajo posla z navadnim človekom. Nobena roka se ni vzdignila zoper mene, da bi me prijel. Pred groznim starcem, čigar dolga, siva brada in oblastno vedenje sta mi pravila, da mora biti najuglednejši po letih in dostojanstvu, sem obstal.

»Monsieur«, sem dejal, »morda mi lahko pojasnite, zakaj so me zvezali in spravili v to hišo. Pošten vojak sem, kakor tudi ta gospod, in pozivam vas, da nemudoma vrnete svojo budo nama obema.«

(Dalle.)

LISTEK.

CONAN DOYLE:

Zgodbe napoleonskega huzarja

(Dalle.)

»Pa ga nisi nemara ubil, Matteo?«
»Kaj za to, če sem ga!«
»Bogme, zagovarjal se boš pred tribunalom.«

»Saj ga hočejo oni tudi ubiti, ali ne?«
»Kajpada, ali naša stvar ni, da bi jim segali v delo.«

»Tiho! Saj ni mrtev. Mrtvi ne grizejo, a jaz sem dobro čutil njegove proklete zobe v svojem palcu, ko sem mu natikal vrečo na glavo.«

»Leži pa zelo tiho.«

»Odveži mu vrečo, boš videl, da še živi.«

Zrhljali so vrv in mi sneli vrečo. Ležal sem na tleh z zaprtimi očmi in se nisem genil.

»Bog ve, Matteo, vrat si mu zavi!«

»Kje neki! Samo omedlel je. Tem boljše zanj, če se ne zave.«

Čutil sem, kako me je nekdo potipal.

»Matteo ima prav,« je rekel neki glas.

»Srce mu bje kakor kladio. Le pustite ga ležati, kmalu se bo zavedel.«

Počakal sem še trenotek; nato sem se osrčil in pogledal skrivoma izza trepalnic. Izprva nisem videl ničesar, ker sem tičal predolgo v temi, in tudi kraj, kjer sem se nahajal zdaj, je bil precej mračen. Polagoma pa sem dognal, da imam nad seboj visok, obokan strop, okrašen s slikami bogov in boginj.

in povzročil strašno katastrofo. Dekla in lastnik hotela, ki sta bila v kleti, sta na mestu obledela mrtva.

Politična blaznost. Vsled politične blaznosti se je v neki gostilni v Pešti ustrelil pred očmi vseh gostov neki 50letni, elegantno oblečeni gospod. Pri njem so našli pismo s sledečo vsebino: »Bog z Vami, dragi prijatelj! Jaz sem sit življenja... Obzahujem le to, da ne morem uničiti Justha in njegove pristaše. To mi je bilo nemogoče, kajti teg. »šufta« tako skrbno stražijo, kakor narodnega junaka, Tizola!»

Ljudevit Stiasny: Berilo za ponavljalno, oziroma za kmetijsko-nadaljevalno šole. Velja 1 K 50 vin. Na Dunaju 1912. V c. kr. zalogi šolskih knjig. Spodoba cesarjevo. Str. 260. — To berilo je med našimi šolskimi knjigami nekaj, česar doslej še nismo imeli. Primerno svojemu namenu, je knjiga predvsem praktične vsebine ter je večina sestavkov taka, da se z njo okoristi učenci v realnem življenju. Berilo ima za kmetijski in obrtno trgovski stan na deželi trajno vrednost. Dobro bo služilo tudi v življenju po šolski dobi, in želebi bi bilo, da bi ga imel vsak inteligenten kmetovalec, trgovec, obrtnik in rokodelc v svoji knjižnici. Knjiga je razdeljena v poglavja: Bog. — Na različnih potih življenja. — Zdravo telo je najboljša blago. — Naš največji sovražnik (= alkohol). — Iz gospodarstva (Slava kmetijstva). — Varčnost in zadružništvo. — Domače živali. — Vrt. — Polje, travnik in vinograd. — Gozd. — Iz gospodinjstva. — Opazuj vreme! — Promet, obrt in tehnika. — Dom in svet. — Odlomki iz naše povestnice. — Vsako poglavje ima več dobrih člankov, razprav in pesmi. Večina teh spisov so iz novejših in najnovejših dobe ter so zastopani tudi nekateri naši najboljši moderni avtorji. Med pesniki so našli prostora: Silvij Sardenko, A. Medved, Bog. Gorenjko, S. Gregorčič, E. Gangl, Fr. Levstik, A. Umek, Šlomšek, J. Stritar, Fr. Levce, Fr. Končan in Žaljski. Med novejšimi pisatelji pa: Ksaver Meško, Fr. Finžgar, Dragotin Kette, Ivan Cankar, Ivo Trošt, Jos. Jurčič, Fr. Erjavce, G. Pirč, Lj. Stiasny, Lea Fatur, Minka Govekar, (Ivanka Smrekar), Ivan Vrhovec, H. Schreiner, Drag. Humek, Fr. Kocbek, Fr. Orožen, J. Apich, Fr. Hubad, R. Murnik, Fr. Ilešič. — Čudimo se, da nista zastopana vsaj še Prešern in Aškerc, ki bi ne smela manjkati v nobenem šolskem berilu višjih šolskih razredov. V IX. in X. poglavju pogrešamo še marsičesa. Tudi naših narodnih pesmi se ne sme pozabiti. V splošnem pa je videti, da je knjiga sestavljena praktičen šolnik. S svojega stališča bi ugovarjali le 2. članku 1. poglavja, ker spada pač le v molitvenik. Knjiga ima lep tisk in okusno opremo.

Mačeha in pastorek. Posestnik Franc Marič iz Sesivca na hrvaški meji je na svojem povratku našel svojega 26letnega sina s svojo mačeho v precej čudnem položaju. Marič je bil vsled tega tako razburjen, da je ustrelil svojo ženo in sina in nato se je še sam obesil.

Smrtna obsodba. Porotno sodišče v Lincu je obsodilo agenta Raisnerja, ki je meseca februarja t. l. s sekuro ubil svojo ženo, v smrt na vešala.

Zakon in smrt. Slikar Luigi Rosetti se je, potem ko je podpisal ločitev zakona, ustrelil v prsi svoje soproge, znane pianistkinje. Obledel je na mestu mrtve.

Nov način samomora. V Milanu se je neki 70letni mož vlegel v cinkasto krsto in zaprl pokrov. Sosed, kateremu se je čudno zdelo, da starca toliko časa ni na izpregled, je krsto odprl in našel starca mrtvega. Starec se je zadušil.

Obliak se je utrgal nad mestom Buffalo v Ameriki in je mesto popolnoma razdelal. Večina prebivalcev se je še v pravem času rešila, mnogo pa jih je zgubilo svoje življenje.

Samomorilec ubila policija. Kavarniški kuhar Ludovik Kovač iz Pešte si je včeraj v samomorilnem namenu porinil nož v prsa. Nato je napadel nekega stražnika, ki mu je hotel iztrgati nož iz rok. Stražnik je v silobranu potegnil za sabljo in Kovača udaril s tako silo po glavi, da mu je prebil črepijo. Nasilni samomorilec se je vsled izkrvavljenja takoj na mestu zgrudil mrtve na tla.

Berač in pohabljen otroka. Lvovska policija je aretirala nekega berača, ki je vodil s seboj dva strašno pohabljenega otroka v starosti 3—5 let. Preiskava je dognala, da je berač otroka nalašč za beračenje prepiral. Enemu je izdrl oko, drugemu pa zlomil eno roko in eno nogo, da sta tako vzbujala usmiljenje občinstva.

Ognjenik. Ognjenik »Katmaj« v Ameriki, ki je te dni bljuval, je popolnoma razdelal sedem ribiških vasi. Nad 200 oseb je zgubilo svoje življenje. V okolici Kodiaka, je vsled gostega pepela vladala murna tema.

Čebele so ga umorile. Roi čebel je gostilničarja Robedija v Parizu tako zelo opikal, da je čez par ur med strašnimi bolečinami umrl.

Najdeno. Marija Pečar, delavka v tobačni tovarni v Ljubljani je našla srebrno uro.

Loterijske številke. Trst: 55, 13, 59, 63, 28.

DRUSTVA.

Cenjene rodoljubkinje! Na veliki ljudski veselici v prid Narodnemu skladu dne 7. julija bodo eden glavnih virov dohodkov tudi cvetličice. Ker se z njimi do doseči prav lep gnoten uspeh, apeliramo na naše požrtvovno rodoljubno ženstvo zlasti po deželi, da naznani, da pošlje za 7. julij toliko in toliko cvetlic. Vse prijave je nasloviti na **Odbor za prireditve veselice za Narodni sklad v Ljubljani.**

Naprednjake na deželi pozivamo, da čimprej naznanijo uspeh, ki so ga dosegli s nabitimi polami za srečolov za veselico v prid Narodnemu skladu dne 7. julija. Precej se jih še ni odzvalo vabilu. Ne čakati na zadnje dneve, ko bo drugega dela s pripravami čez glavo.

Pri poletu aviatika Vidmarja koncertuje Slov. filharmonija.

Umor v Dravljah.

Včeraj dopoldne se je po Ljubljani raznesla vest, da se je v Dravljah zgodil strašen zločin:

sin je ubil lastnega očeta.

Naš poročevalec je odšel ob 3. popoldne v Dravljah, da si ogleda kraj zločina. Ljudje so mu pokazali pot skozi vas proti malemu potoku, ki teče preko travnikov. Ob tem potoku stoji Malnarjeva hiša. Prijazna domačija, z gospodarskimi poslopji. Ljudje okoli po senožetih so sušili seno, kakor da se ni nič posebnega zgodilo. Ko je naš poročevalec stopil pred hišo, je zagledal čuden prizor. Na slami pred podom je ležal ubiti oče, pogrnjen z belo rjuho, poleg trupla je sedel star mož in nekaj otrok. Na slami so ležale vile in zlomljen ročaj. Na pragu in na stopnici pred podom se je še poznala kri. Doma ni bilo nikogar, domači so odšli v vas. V uti je sedel g. stražmojster šentviške orožniške postaje. Vrnil se je iz Ljubljane, kamor je bil odvedel ubijalca - sina. Čakal je, da pride komisija. O zločinu smo izvedeli sledeče.

Nevoščljivost.

Franc Sirknik, po domače Požar, posestnik v Dravljah je imel 4 otroke: dva sina in dve hčeri. Ena hči je omožena pri Malnarju, na malem mlinu zunaj vasi, druga hči hodi v Ljubljano v tovarno. Sirknik je imel nekaj posestva s hišo. Starejši sin Martin — star 26 let — je bil tih in nekoliko len človek — mlajši Janez, ki pojde šele k vojakom, je kazal več pridnosti. Zato ga je imel oče rajši in je vse kazalo na to, da bo oče mlajšemu zapustil domačijo; starejši je bil nevoščljiv in je začel sovražiti brata in očeta.

Napetost med očetom in med bratoma je trajala že skoraj eno leto. Lanj so nekoč vsi trije skupaj pili in oče je baje pljunil svojemu starejšemu sinu v kozarec. Od takrat je imel starejši sin misel, da se ga hočejo iznebiti, da ga oče ne mara in mislil je celo, da ga hočejo zastrupiti, da bi se ga iznebili. Zato se je malo menil za dom in je tiho potoval sem ter tja. V srcu pa se je naselila grda misel, porojena v sovraštvu do očeta.

Zločin.

Predvčerajšnjem zvečer je prišel Sirknikov zet Malnar v Dravljah in je prosil Sirknika, naj bi prišel slamo rezat k njemu.

Stari Sirknik je obljubil, da pride s starejšim sinom. Včeraj zjutraj sta šla k Malnarju in ob sedmih sta bila že pri delu. Zet ju je pustil sama. Pri delu sta se sin in oče menda sporekla, sin je zagrabil za vile in je udaril očeta dvakrat po glavi — oče je takoj padel — sin pa ga je udaril še nekolikokrat, tako da mu je zadal globoke rane zadaj na temenu in spredaj na čelu. Potem je sin ravno dušno odšel domov, kjer se je preoblekel in se je napolnil čez polje proti Posavju.

Ko je priletel zet na pod, je našel tasta v krvi na slami. Ves prestrašen je poklical sosed in ti so takoj obvestili orožništvo.

Morilec.

Šentviški orožniki so takoj odšli za morilcem in so našli takoj pravo smer. Šentviški stražmojster je kmalu videl morileca, ki je stopal mirno in počasi čez polje proti Savi. Ko se mu je orožnik blizal, — ni pobegnil. Orožnik ga je takoj prijel in ga je vprašal, zakaj je izvršil zločin. Morilec mu je mirno odgovarjal, povedal je, da je sovražil svojega očeta, ker je imel rajše mlajšega brata. Rekel je tudi, da je udaril štirikrat očeta po glavi, tako, da je bil v par minutah mrtve — in da ga je tolkel še potem, ko je že ležal. Orožnik je nečloveškega sina ukenil in ga je odpeljal na sodnijo v Ljubljano.

Kdo je kriv?

Včeraj ob 6. zvečer je prišla na lice mesta komisija. Ubiti oče je ležal na slami pred po-

dom, na glavi so se videle težke rane od udarcev, pod desnim očesom je bila modra podplutba. Udarec na teme je bil smrten! Kako silen je moral biti udarec, kaže to, da se se je ročaj vli pri udarcu prelomil.

Truplo so prepeljali v mrtvašnico v Dravljah. Umor v Dravljah je zločin, ki vzbuja grozo — posebno, če se pomisli na hladnokrvnost, s katero je sin ubil svojega očeta. Stari Sirknik je bil star 49 let, bil je dober in priden človek — sin — morilec, Martin je star 26 let. Eni pravijo, da ni bil čisto pameten — dočim pa priče, da je bil pri polni zavesti, ko je izvršil svoje dejanje. Slišali smo, da je bil Martin Sirknik — čuk — ampak mi nečemo biti enaki »Slovenca« zato povdarjamo, da se je nam to reklo. Strašen zločin je posledica družinskih razmer in nimata menda niti orel, niti sokol pi tem nič opraviti. To omenjamo zato, ker je »Slovenec« po nepotrebnem privlekel na dan »propagando dejanja«. Umor v Dravljah je čin maščevanja.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

OGRSKA MAGNATSKA ZBORNICA.

Budimpešta, 15. junija. Današnja seja ogrske magnatske zbornice je bila še precej mirna. Opozicija proti brambni reformi je močnejša nego se je mislilo v vladnih krogih. danes še ni nastopila, ker namerava šele pozneje pri specialni debati začeti z opozicijo. Vendar ni nikakega upanja, da bi dosegla kak uspeh.

HRVAŠKA.

Zagreb, 15. junija. Čuvaj divja vedno bolj, vsako uro izdaja nove odredbe, sedaj patrolirajo po Zagrebu že oddelki žandarmerije na konjih. Vojaštvo je vedno pripravljeno. Čuvaj rabi policijo za hišne preiskave, ki se vrše po vsi Hrvaški kar na debelo, vsak dan se dogajajo nove aretacije, vsak čas tira policija po ulici kako novo žrtev Čuvajeva policijske vlade. Gostilne in kavarne po Zagrebu morajo biti zaprte že ob deseti uri, hišna vrata ob osmih, otroci z mrakom ne smejo na ulico. Čuvaj hoče na vsak način izslediti zaroto, ali pa celo revolucijo. Zarotnikom je nadel že ime njih organizacije, ki se imenuje baje Črna roka.

ALBANSKI UPOR.

Skopje, 15. junija. Vesti o končanem albanskem uporu so turškega izvira, ki hoče vse dogodke olepšati. Gotovo pa je, da so Albanci v začetku ustaje dosegli par značilnih uspehov. Sedaj pa so Albanci posegli po drugi taktiki. Razdelili so se v male oddelke in začeli pravo gverila-vojno, ter s svojimi naglimi pohodi iz gora ogrožavajo in vznemirjajo vso okolico. Turške čete so proti takim napadom v popolni brezmoči. V okolici Flave in Jusinja pa traja vstaja še nadalje v polnem obsegu.

Solun, 15. junija. V tukajšnji okolici, kakor v vsem vilajetu je opaziti nemirno gibanje grških in bolgarskih ustašev. Posebno živahno akcijo vzdržujejo Grki, ki so se spopadli že večkrat s Turki. Tudi od bolgarsko-turške meje prihajajo poročila, da prihaja vedno več bolgarskih četašev z orožjem in municijo preko meje, kjer se združujejo s stalnimi četami.

Odgovorni urednik Radivoj Korene.

Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Mali oglasi.

Trgovsko naobražen gospod posebno v pisarniških poslih, želi od 15. junija do konca julija primerne službe. Ponudbe pod »360« na »Prvo anonimno pisarno«.

400—3

Dobro idoča

gostilna

ki se nahaja v večji obrestnoji se hiši, na prometnem kraju v Ljubljanski okolici, se pod izredno ugodnimi denarnimi pogoji **proda.**

Pojasnita v posredovalni pisarni

Peter Matelič v Ljubljani

Škofja ulica 10. — Telefon 155.

Specialna trgovina

finih ročnih del

TONI JAGER

v Ljubljani, Židovska ulica 5.

Predtiskarija. — Tamburiranje. — Montiranje. — Plisiranje.

Štampilje
vseh vrst za urade, država, trgovce itd.
Anton Černe
graver in izdelovatelj
kavenskih štampilj.
Ljubljana, Stari trg št. 20.
Ceniki franco.

V kavarni Central

vsak dan vso noč

KONCERT

nanovo došle priljubljene tamburaške damske kapele »CENTRAL«.

Z velespoštovanjem

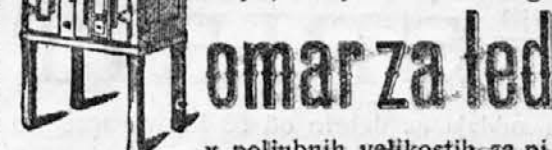
Štefan Miholič, kavarnar.

Simon Praprotnik

stavbeni in pohištveni mizar

V Ljubljani, Jenkova ulica št. 7.

priloga p n. odjemalcem
(posebno že onim v južnejših krajih) svojo veliko zalogo

omar za led

v poljubnih velikostih za pivovarne, restavracije, trgovine, delikatesne trgovine itd.

Cene najnižje. Postrežba točna.

Ceniki zastoj in poštnine prosto.

mi da ne zinete besede, da se ne protivite mečmar, karkoli bi videli in katerokoli mesto vas zapeljem. Da boste zaupali v me in se ne boste ustrašili!

— Da bi se ustrašil?... Oh! Tako sem navajen na reči, ki so za ljudi strahotne. Ne da bi govoril o vašem brlogu in vaših zločedih instrumentih, o opasnih položajih v katerih sem se že nešteto krat nahajal, omenjam le strašno hidolinsko ječo, kjer groza izsesava možgane in strah razjeda mozeg. Mojster, bodite brez skrbi, ne bom se bal. In v družbi s svojim bodalcem zaupam vsakomur, tudi — vam!

— Dobro je tako, mu je odgovoril Saitano. Vam v resnici živ vrag ne more do živga. Čuvajte vas moči, s katerimi se ne moram spuščati v boj. Pred vami sem bil brez moči, zakaj vaš slučaj je izmed najzagrožnejših, kar sem jih dosedaj še poznal in navdaja me čimdalje bolj z začudenjem in z občudovanjem.

— Kak slučaj? je naivno vprašal Passavant.

— Glejte! Dvakrat sem jih že držal na klopih, dvakrat sem vas imel v popolnoma, popolnoma v svoji oblasti, ali vsakokrat se spravite o pravem trenutku pokoncu, kakor da bi na svetu nič drugega ne imeli opraviti, kakor prekrizavati mi račune...

— Čarodejec, je zaklical Hardy mračno, ne spominjaj me na te stvari in ne izzivaj moje potrpežljivosti!

— Torej ne bom več o tem govoril. Sicer sva že na mestu...

svoje besede. Dam vam tri dni odloga, vzprejemam vas kot gosta v svoji palači in nedotakljivi boste za ta čas za vsakogar, tudi za vodoo Burgundskega. Idite sedaj in odpočite si.

Govorila je tiho, sladko, božajoče. Vržena mreža se je začela polagoma spuščati na Passavanta in že je začutil njen razkošni objem. S poslednjimi močmi se je je hotel rešiti iz mukoma je izpregovoril:

— Madame, zahvaljujem se vam za vašo velikodušno gostoljubnost ali močite se, ako upate, da bo moj jezik v treh dneh voljan govoriti drugače, nego je govoril danes. Kruto me je zadel čarodejec s svojimi besedami, z neusmiljeno roko je zagrabil med niti mojih spominov in me boleče ramil. Pa ker sem prisegel, sem prisegel v dobri veri... Madame... ne ljubim vas in vas nikdar ne bom ljubil... Izgovoril je in omahnil vznak.

Pa čarodejec ga je prestregel v svoje roke in ga položil na nizko ležišče. Tu je ležal bled, brez življenja, mrtliču podoben.

Izabela je stala minuto dolgo, kakor ommajena od strašnega udara. Besede so ji udarjale na uho in jo gnale steklosti v naročje.

Nenadoma pa se je krčevito stresla po celem telesu, planila naprej in zgrudila podolž na ležečega plemiča. Pojemajoče grgranje, pomešano s sunkovitimi ihtenjem je napolnilo sobo. Kraljični prsti so se bili zakopali v Hardyjeva ramena, telo ji je burno drhtelo in se stiskalo k plemičevemu in biserni zobje so se ji vsesali v blede onesveščene ustne. Od hapa do pih je dvigala glavo in se za trenutek zagrnila v Passavantov obraz, ki je bil nez-

Hiša Saint-Pol.

127

A. PERSCHE, Ljubljana.

Beli teden!

Od ponedeljka 17. do 23. t. m. prodajam naslednje **belo blago** po znižanih cenah.

Žensko perilo iz batista in šifona —

Moško perilo

Čipkasto blago in čipke —

Batisti za obleke in bluže

Svilnato blago —

Glase rokavice in druge rokavice —

Nogavice

Kopalni plašči

Stezniki (moderci).

Popust se da samo pri plačilu v gotovini!

Slovinci! Spominjajte se naše prekoristne Ciril in Meto-
dove šolske družbe!

„Angleško skladišče oblek“
O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

naznanja

okasijsko prodajo

poletnih oblek in slamnikov za gospode in dečke, ter poletne damske kon-
fekcije z globoko reduciranimi cenami.

Ravnokar izšlo:

Deželni zbor kranjski in deželne finance.

Spisal Fran pl. Šuklje.

4³/₄ pole velike 8°. Cena mehkovazane K 1-80, s pošto K 1-90.

Spisatelj osvetljuje kot dober poznavalec deželnih financ deželno finančno stanje, pokaže
pa tudi pot k saniranju. Brošura bo vzbudila brezdvomno v vseh krogih veliko pozornost
ter bo kmalu razprodana. Svetujemo osebam, ki žele imeti en izvod te knjige, naj si jo
tako naroče.

V Ljubljani, dne 14. junija 1912.

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg.

Založna knjigarna.

Najfinjši

ŠPIRIT

iz žita oddaja na debelo od 60 litrov naprej po
nizki tovarniški ceni veležanjarna 250

M. ROSNER Co.

v Ljubljani, poleg pivovarne „UNION“.

Del. glavnica:

K 8,000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Rez. fond nad

K 800.000.

Stritarjeva ulica šte. 2, (lastna hiša)

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4¹/₂%

— 506 —

rekljivo lep. Njeno ihtenje je postajalo vedno
krčevitejšo in vihar sile je stresal njeno telo,
čimdalje silnejše. Ali v tem je Hardy široko
razprl oči, zagledal se za hip v ognjeno lza-
belino obličje, studoma stresel z glavo in zopet
omedlel.

Kraljica je videla njegov odbijajoči po-
gled in kri ji je zastala v žilah. Besno je za-
kričala, odskočila iz ležišča kakor odbita od
vzmeti, vrgla se h kapitanu in mu izdrla bo-
dalo izza pasu.

— Umri torej! je zatulila in se pognala
proti plemiču.

Bodalo je žvižgajoče prerezalo zrak in se
zadržalo tik poleg Hardyja v blazino...

Saitano je bil priskočil in preprečil smrtni
sužek.

— Veličanstvo, je dejal ob enem zamol-
klo. Hujšo kaznen zasluži. Enkrat že sem vam
pravil o onem kraju, kjer neomejeno kralju-
jeta blaznost in obup. Izročite mi ga in vržem
ga v tmine, ki so hujše od pekla.

Izabela je vstala in uprla oči v Saitana.
Grudi so se ji burno dvigali v obraz je bila
zavupljena. Ali zavednost se ji je urno vračala
in ko je Saitano ponovil svojo prošnjo, je še-
pnila drugič z ledenim dihom:

— Izročam vam ga...

Nato se je oprla v Bois Redona in je s
sklonjeno glavo zapustila sobo.

Saitano je urno izvlekel izpod plašča ste-
kleničico in dal duhati bodeči duh nje vsebine
plemiču. Po preteku petih minut je prišel zopet
zavesti in se vprašujoče ozrl okoli sebe.

Spoznal je Saitana in takoj se je zavedel. Vstal
je in Saitano je dejal:

— Moral sem tako govoriti, sicer bi bili
izgubljeni...

— Roselys... je zašepetal Hardy komaj
slišno.

— Čujte plemič, se je naenkrat domislil
Saitano. V stanu sem, peljati vas k Roselys,
pokazati vam jo še to noč. Ali ste dosti mo-
čni, da bi mi takoj na mestu sledili?...

— Idiva! je kričnil Passavant in se okle-
nil čarodejčeve roke, zakaj noge so se mu
šibile.

VI.

V tminah.

In šla sta...

Saitano je plemiča skoro vlekel za seboj.

— Kje je? je vprašal Hardy.

— Idite! Najprvo morava zapustiti Hišo
Saint Pol. Niti vi niti jaz nisva tu na varnem.

Zadnje besede bi odpodile sleherni slut-
njo, ki bi se mogle poroditi v Passavantovih
mislih. Pa Passavant ni imel sumenj. Bil je
odločno prepričan po vsem tem, kar se je zgo-
dilo, da mora čarodejec poznati Roselys in ve-
diti, kje je.

Zapustila sta Hotel Saint - Pol brez zadr-
žkov. Nihče jih ni ustavil. Hodila sta urno;
plemič je brez oklevanja sledil. Že ni več mi-
slil na dogodek med njim in kraljico, niti na
čarodejčev brlog.

Le Roselys je bila v njem...

— Kje je? je zopet vprašal kakor iz sna.

— Skoro bova na mestu, je dejal Saita-
no. Pri chinijski opatiji sva že. Ali obljubite

— 507 —

Ker se pride dandanes pri hudi
konkurenci do denarja le potom

dobre reklame

svetujemo vsem, ki hočejo kaj ku-
piti ali prodati, ali ki iščejo službe,
da naj inserirajo v izbornem in
zelo razširjenem slovenskem ne-
odvisnem dnevniku

„DAN“

ker ima to inseriranje gotov uspeh.

Oglase za „DAN“ sprejema po
najnižjih cenah „Prva anončna pi-
sarna“ v Ljubljani, Frančiškanska
ulica šte. 8, katera daje radevolje
tudi vse za to potrebne informacije.